

K agresivní politice NATO a USA

Zpracoval: Zdeněk Maršíček

**Oddělení pro odborné zázemí
a teoreticko-ideovou práci ÚV KSČM**

Březen 2019

Úvod:

Základem fungování NATO je Severoatlantická smlouva podepsaná 4. dubna 1949 ve Washingtonu představiteli dvanácti států. Vedle USA a Kanady byly mezi zakládajícími zeměmi Velká Británie, Francie, Portugalsko, Belgie, Lucembursko, Nizozemsko, Dánsko, Norsko, Itálie a Island.

Klíčovou částí dohody je článek 5, který zaručuje všem členským zemím kolektivní obranu v případě napadení. Tento bod byl míněn především jako varování Sovětskému svazu před útokem na státy západní Evropy. V takovém případě by se totiž za napadené považovaly i Spojené státy, které tehdy jako jediné mohly na takový krok efektivně reagovat. Smluvní strany se dohodly, že ozbrojený útok proti jedné nebo více z nich v Evropě nebo Severní Americe bude považován za útok proti všem, a proto odsouhlasily, že dojde-li k takovému ozbrojenému útoku, každá z nich uplatní právo na individuální nebo kolektivní obranu, uznané článkem 51 Charty Spojených národů, pomůže smluvní straně nebo stranám takto napadeným tím, že neprodleně podnikne sama a v souladu s ostatními stranami takovou akci, jakou bude považovat za nutnou, včetně použití ozbrojené síly, s cílem obnovit a udržet bezpečnost severoatlantické oblasti.

Po celou éru studené války si udržel článek 5 natolik odstrašující sílu, že nemusel být nikdy použit. Poprvé se na něj členské země NATO odvolaly po teroristických útocích na New York a Washington v září 2001, když se rozhodly pro invazi do Afghánistánu.

Jestliže zpočátku mělo uzavření dohody význam spíše politický, již na počátku 50. let pod tlakem událostí kolem korejské války začali signatáři smlouvy formovat ryze vojenskou strukturu. Jejím účelem bylo slovy prvního šéfa NATO lorda Ismaye „udržet Rusy mimo, Američany nahoře a Němce dole“. Západní Německo po získání plné suverenity nakonec vstoupilo do NATO v roce 1955. Není přitom bez zajímavosti, že sami Sověti o rok dříve vyjádřili přání do NATO vstoupit, byli ale odmítnuti.

V následujících letech ovšem rostly pochyby, zda NATO není příliš podřízeno výhradně americkým a britským zájmům. To se dotýkalo především Francie, která se cítila v podřadném postavení, což vyvrcholilo v roce 1966, kdy země pod vedením prezidenta Charlese de Gaulla odstoupila z vojenské struktury aliance a zůstala jen politickým členem. Velitelství aliance se přesunulo z francouzského Rocuencourtu do belgického Bruselu.

V roce 1970 vstupuje v platnost smlouva o nešíření jaderných zbraní (NPT) a Američané zahajují se Sověty jednání o omezení jaderného arzenálu (SALT). Na základě toho Aliance souhlasí s uskutečněním rozhovorů s SSSR a s dalšími zeměmi Varšavské smlouvy o omezení vojenských sil ve střední Evropě.

NATO se muselo v 70. letech vypořádávat také s dalším pnutím uvnitř samotné organizace, když v roce 1974 vystoupilo z jejích vojenských struktur Řecko, a to na protest proti postupu během kyperské krize po invazi turecké

armády do severní části ostrova. Zpět se země začlenila v roce 1980. Odchodem z organizace hrozil také Island, který je jedinou členskou zemí bez vlastní armády a jeho význam tkví hlavně ve výhodné strategické poloze. Příčinou tehdy byl spor s Brity o rybolov.

Na konci 60. let Aliance formuluje principy udržování přiměřené obrany a zároveň se vyslovuje pro uvolňování napětí se státy Varšavské smlouvy. V listopadu 1968 odsuzuje Severoatlantická rada (NAC - North Atlantic Council, rada složená z premiérů a ministrů zahraničí členských zemí NATO) okupaci Československa.

Na konci 80. let dochází ke sblížení se zeměmi východního bloku organizovanými ve Varšavské smlouvě. V roce 1990 po pádu komunistických režimů ve východní Evropě je pak podepsána Společná deklarace o neútočení a vzniká Severoatlantická rada pro spolupráci. Bruselský summit NATO o čtyři roky později přijímá program Partnerství za mír a nabízí svým někdejšími nepřátelům začlenění do svých struktur.

Členské země NATO

Mezi členské země NATO se tak postupně zařadila většina států bývalé Varšavské smlouvy, a to včetně České republiky, která se připojila k Alianci. Současná podoba Severoatlantické aliance vychází z reformu, které odstartoval Madridský summit v červenci 1997 a jejímž cílem bylo udržet vojenskou efektivitu aliance a její schopnost rychlé reakce.

Politická struktura NATO

- **Rada NATO** - nejvyšší orgán aliance, který má výkonnou politickou a rozhodovací pravomoc. Předsedou Rady je vždy generální tajemník NATO. Stálí zástupci členských zemí NATO se scházejí jednou týdně, dvakrát za rok pak probíhá jednání na úrovni předsedů vlád a ministrů zahraničí. Rozhodnutí musejí být přijata jednomyslně.
- **Výbor pro plánování obrany** - koordinuje vojenské plánování členských států a analyzuje jejich výdaje na armádu.
- **Skupina pro jaderné plánování** - má obdobné pravomoci jako Výbor pro plánování obrany v oblasti jaderných zbraní. V této skupině není zastoupena Francie (která atomovým arzenálem disponuje).
- **Hlavní výbory NATO** - 27 specializovaných skupin, které jsou podřízené výše uvedeným orgánům a řeší specifické úkoly v politické, vojenské a ekonomické oblasti.
- **Generální tajemník NATO** - nejvyšší politický (civilní) představitel NATO na mezinárodní scéně. Je zároveň předsedou Rady, Výboru pro plánování obrany a Skupiny pro jaderné plánování. Nemá ale reálnou rozhodovací pravomoc.

- **Mezinárodní sekretariát** - je rozdělený do jednotlivých sekcí, které řeší politické záležitosti, obranu, infrastrukturu, logistiku, vědu, životní prostředí a finance.

Vojenská struktura NATO

- **Vojenský výbor NATO** - je nejvyšším vojenským orgánem Aliance. Spadá pod politickou pravomoc Rady, které předkládá návrhy a doporučení. Je složen z náčelníků generálních štábů armád členských zemí. Island, který své ozbrojené síly nemá, zastupuje civilní představitel. Výbor je rozdělen na dvě regionální strategická velitelství - Atlantic se sídlem v Norfolku v americkém státě Virginia a Europe se sídlem v belgickém městě Mons.
- **Mezinárodní vojenský štáb** - pomocný orgán využívaný Vojenským výborem při řešení vojenských otázek.
- **Integrovaná vojenská struktura NATO** - základna na obranu členských zemí. Je pod politickým dohledem a podléhá nejvyššímu stupni velení. Vojenské kapacity NATO jsou rozděleny na síly rychlého nasazení, hlavní obranné síly a záložní síly.

K politice a existenci NATO a USA se KSČM vícekrát vyjadřovala v médiích a dokumentech. Expanzivní politika NATO a USA je z pozic KSČM posuzována kritickým srovnáním aktuální činnosti a možnostmi existence NATO do budoucnosti. Expanzivní politika NATO a USA vychází z expanzivní podstaty kapitalistického systému, založené na zisku, na vládě bankovní oligarchie ve spojení s největšími výrobními, energetickými a zbrojními nadnárodními korporacemi. Z rozporu slov a činů o demokracii, svobodě a lidských právech, a jejich hrubého porušování hrozbami, embargy, sankcemi, nátlakem a válkami. NATO a USA jsou nástroj této expanze, jejíž podoby jsou spoluutvářeny, podporovány a glorifikovány neomezenou mocí médií a zneužíváním sociálních sítí. Rozhodující roli plní Spojené státy, s cílem obnovit hegemonii a mocensky ovládnou zájmové oblasti, především místa s přírodními zdroji. Jde o nebezpečnou politiku opakovaných ekonomických sankcí a lokálních válek a balancování na hraně světového válečného konfliktu, proto je nutné věnovat těmto otázkám náležitou pozornost.

1. Podstata a formy expanzivní politiky NATO a USA.

Expanzivní politika NATO a USA je nástrojem neoliberalního kapitalismu. Podstatou neoliberalního kapitalismu a jeho expanze je „neomezená“ svoboda jednotlivce, privatizace, vše v soukromých rukou a slabý stát. Motorem je vysoká míra zisků, aktivity v zájmech velmocí, dalších mocností a nadnárodních společností s globální působností. Globálně ale zisk nepatří lidstvu, 1 % nejbohatších lidí planety vlastní přes 80 % vytvořených hodnot a 42 z nich vlastní stejné bohatství jako polovina obyvatel země

dohromady, což je v rozporu s propagovanou rovnou možností pro všechny ale i s principy humanismu.

Neoliberální kapitalismus, nejenom z tohoto důvodu, se nachází ve stádiu zásadních rozporů a tím omezených možnosti rozvoje, doložitelně je zdrojem současných i budoucích problémů bezpečnostního, ekonomického, ekologického i sociálního rozměru ve světě.

Ve své komplexu není schopen udržet pozici ve světě jiným způsobem než expanzí politicko-ekonomického a silového obsahu. V kombinaci různých forem politického nátlaku, sankcí, embarg, vydírání, korupce a mediálních masáží, provokací, hrozeb i reálného použití vojenských agresí. Vnitřní problémy v USA nejsou uspokojivě řešeny, expanzemi záměrně vytvářejí chaos a destabilizace zemí a celých regionů k jejich eliminaci.

Tento systém nemá zájem ani neusiluje o změnu expanzivní politiky, hledá další možnosti, jak oslabit, „zadržovat“, vnějších protivníky. NATO a USA jsou k tomu důležitým nástrojem. Příkladem jsou obchodní války a omezené válečné konflikty, jako možné cesty z finančně ekonomické krize po roce 2008. Špatná hypoteční, úvěrová a investiční politika finanční oligarchie v USA, s následujícím vládním dotováním americké ekonomiky kolem 700 miliard dolarů, je jedním z objektivních rysů prohlubování krize systému a předzvěstí další velké celosvětové krize.

Expanze v principu představuje politiku zvětšování, rozšiřování a rozpínání, její kořeny sahají hluboko do dějin. Vzhledem k soudobým možnostem nejvyspělejších zemí se stává rafinovanější, brutálnější a globálně nebezpečnější. Historie zná mnoho příkladů expanze. Britského impéria, Francie, Holandska, Španělska, Portugalska, Itálie, USA, Japonska, carského Ruska, Turecka a dalších zemí. V dějinách dvou světových válek to byly válečné agrese Německa, Japonska a Itálie, později i Izraele proti zemím Blízkého východu. Svět se z dějin mohl poučit, ale není tomu tak, odstranit agresivní expanze v budoucnosti je možné jedině v jiném společenském systému, než je kapitalismus.

Expanze USA vycházely a stále vychází z přesvědčení o nároku na světovou hegemonii. Z vlastních představ o hospodářské, nebo kulturní výjimečnosti, z jistoty o převaze vojenské síly rozprostřené po celé planetě. Agrese a anexe v různých časových údobích prostupují dějinami i současností USA, ale i zemí NATO. Za nejzávažnější lze považovat války ve Vietnamu, Iráku a dodnes v Afghánistánu. Na konci 2. SVĚTOVÉ VÁLKY USA použily atomovou zbraň proti civilním obyvatelům v Japonsku. Jako odstrašující a vyděračský potenciál pro budoucí expanzivní ovládní světa, prvořadě proti tehdejšímu SSSR. Následky byly katastrofální.

V politicko-ekonomické rovině je neoliberální kapitalismus na čele s USA stále silný. Ovládá MMF, SB, a téměř poslušnou OSN. Dolar, přes problémy stále funguje jako hlavní rezervní měna. Vzhledem k finančně ekonomické síle si může aktuálně i v nespecifikovatelné budoucnosti dovolit prosazovat regionální

a globální zájmy volitelnými způsoby, včetně ozbrojené síly. Tato možnost je konfrontována s pozicí ČLR, RF, Indie, Iránu, i dalších zemí, která postupně vytváří nový rámec mezinárodních vztahů.

Expanze v politice NATO a USA dosahuje stropu možností, nezbyvá mnoho prostoru pro další expanzi. USA, Západní Evropa, Japonsko, Kanada a podobně v ekonomice dominují, díky nejvyspělejšími technologiím, ale mají silnou konkurenci v ČLR a Indii, v tzv. asijských tygrech. Pozice dolaru má globálně výkyvy s tendencí k oslabování. Spojené státy čelí zadluženosti až 20 bilionů dolarů, kterou řeší dalším navyšováním dluhu státního rozpočtu. ČLR je největším vlastníkem amerických dluhopisů, což není pouze ekonomický faktor, Spojené státy nemají mnoho způsobů, jak zadlužení vyřešit. Splácet a stát se „řadovou“ velmocí multipolárního světa, riskovat hyperinflaci a tisknout další dolary, nebo rozpoutat válečný konflikt. Poslední možnost je v USA zvažována jako varianta k odvrácení krachu a tím i závažných potíží s nimi provázaného světa. Jde o závažné nebezpečí vyplývající z podstaty kapitalismu a důvodem k dalším expanzím NATO a USA.

Úsilím zemí BRICS, v jednotlivostech některých evropských zemí NATO a EU, je patrná snaha vyvázat se z maximální závislosti na USA a dosáhnout větší emancipaci v obchodní a energetické rovině. V NATO i EU přibývá opatrnosti v postojích k sankcím proti RF a k angažovanosti v zahraničí, i když „loajalita“ v NATO stále dominuje. Viz ČR a mise v Afghánistánu. Oddaluje se plnění požadavku USA vydávat 2 % HDP na obranu, oficiálně je ale stále deklarována vůle výdaje na zbrojení navyšovat. Na sankce proti Rusku doplácí země EU, v příštích letech budou ztráty odhadem až 100 miliard eur.

Intenzivně se proto hledá model postupného nahrazení dolaru a využívání surovin, zejména ropy v obchodě jinak než doposud. OPEC včetně Saúdské Arábie, Ruska ale i Venezuely zvažují snížit těžby a tím zvýšit ceny ropy, na 60 i na 100 dolarů za barel a dosáhnout rovnováhy trhu mezi poptávkou a nabídkou. Vývoj ukáže, zda je to reálné, odpor USA je velice silný. Obchod Evropy s ruským plynem a ropou přes sankce USA, je částí zemí nejenom Evropy, považován za výhodný pro vlastní energetickou bezpečnost. O nervozitě USA z posledního vývoje v globálním měřítku svědčí další sankce, zvyšování cel a provokace proti Rusku, Sýrii a Iránu.

V bezpečnostně-vojenské rovině, USA a RF disponují paritou zbraní hromadného ničení, v poměru konvenčních ozbrojených sil je stále převaha na straně USA a NATO. USA se mimo ZHN, opírají o letadlové lodě a letectvo, konvenční převaha sil je prostředkem prosazování zájmů v lokálních konfliktech, příkladem jsou Sýrie a Afghánistán. Plní rovněž roli zadržování KLR, vydírání RF a ČLR. V pozadí sestřelení ruských letadel je snaha vnutit Rusku, přes diplomatická jednání, omezený vojenský konflikt, ve kterém věří ve své vítězství. Současná rovnováha strategických zbraní mezi Ruskou federací a USA je ale určující k zabránění vzniku globální jaderné války.

V předpokládaném střetnutí v obecné rovině západ-východ, budou rozhodující nové zbraně, nové technologie na zemi, ve vzduchu, na moři i v kosmu. RF a ČLR vyvažují poměr sil prostředky elektronického boje a novou kvalitou pozemních, námořních, leteckých sil a systémů PVO. I proto nedochází „zatím“ ke střetnutí zásadního významu.

Po ukončení existence Varšavské smlouvy nebyl pakt NATO zrušen, Evropa měla šanci přejít k celoevropskému systému spolupráce a bezpečnosti. Nestalo se, nebyla vůle ani zájem především ze strany USA. Spojené státy jsou rozhodující silou, která drží pakt pohromadě a zneužívají dominanci k prosazování svých zájmů i na úkor ostatních členů NATO. Aktivitami mimo území členských států, NATO neplní Washingtonskou smlouvu. Místo bezpečnosti a obrany členských zemí, plní úlohu expanzivního nástroje politiky USA. Mimo jiné také tím, že do zahraničních misí pod tlakem USA jsou zapojovány další země, včetně České republiky. Na příklad v Afghánistánu.

NATO a USA objektivně neplní roli bezpečnostní organizace, za kterou se vydávají. Místo „boje s komunismem“, realizují politiku hledání nepřítele na pozadí politicko-ekonomicko-surovinových zájmů vlivových skupin nadnárodního rozměru.

Podstata expanzivní politiky NATO a USA spočívá v krizi systému jako takového. Krize plodí zbrojení, agrese a války, chaos, ničení lidských životů, materiálních a kulturních hodnot. Expanzivní agrese v různých formách nemohou zastavit vývoj, odvrátit zákonité krize kapitalismu s jejich důsledky. V tomto smyslu není NATO a USA schopno přinést pozitiva pro další vývoj světa.

2. Důsledky expanze USA a NATO pro svět, pro bezpečnost a mír

Expanze mají ve svých důsledcích dopad do všech sfér života globálně i regionálně, přičemž největší nebezpečí vyplývá z ozbrojených konfliktů. Pod záminkami vynucení míru, ochrany lidských práv, svobod a demokracie, uskutečnily ve druhé polovině 20 a počátkem 21 století USA a jejich spojenci v NATO četné ozbrojené expanzivní agrese, mocenské zvraty doprovázené embargy a sankcemi, většinou za souhlasu „poslušné OSN“.

Jako příklady lze uvést Chile, Kubu, Panamu, Grenadu, Guatemalu, Vietnam, Jugoslávii, Irák, Libyi, Sýrii a další místa světa. Došlo k ovlivňování protiruských trendů na Ukrajině, v Pobaltí, v Podněstří, v Gruzii, ve Střední Asii, na Kavkaze, k podpoře separatistických a protivládních uskupení v Rusku a Číně, v Egyptě, ve Venezuele, vměšování se do situace na korejském poloostrově, Latinské Americe a Africe. Společně s Izraelem se NATO a USA podílejí na udržování napětí na Blízkém a Středním východě, na aktivitách proti Iránu, případně Palestině. Vše v zájmu v pozadí stojících mocenských skupin, které usilují vedle získání surovinových zdrojů o tzv. „Nový světový pořádek“.

Vše s mediálním zdůvodněním o boji proti terorismu, diktaturám a "nedemokratickým" vládám.

Přímo i nepřímo se NATO a USA podílely na vzniku, existenci a expanzi militantně teroristického Islámského státu, jeho vyzbrojování, ale i laxním přístupem k boji s touto podobou terorismu, včetně mlžení kolem provokací s otravnými látkami v Sýrii. Spolu s EU prokazují alibistický postoj k migrační expanzi do Evropy. Kritizují ruskou pomoc Sýrii v situaci, kdy zbrojní koncerny USA prodávají zbraně do celého světa, nejvíce na Blízký Východ. Konkrétní obchod se Saúdskou Arábií má mít hodnotu 115 miliard dolarů, pravděpodobně k potlačení separatistů v Jemenu a vyzbrojování teroristů v Sýrii.

Uvedené období nepřineslo světu mír, spolupráci, ani řešení problémů planety sociálního a ekologického charakteru. Na jedné straně mocenské a energeticko-surovinové zisky, životně důležité pro existenci řady zemí. Důkazem je celosvětová spotřeba ropy, která v září 2018 překročila hranici 100 milionů barelů denně. Největším spotřebitelem jsou podle některých údajů USA s 18-20 miliony barelů denně, což je kolem 1/5 světové spotřeby za den.

Na druhé straně chaos, rozvrat, zmařené lidské životy. Konkrétně v Sýrii se jedná o více jak 470 tisíc mrtvých, 4 miliony lidí uteklo do zahraničí, tisíce jsou migranty do Evropy, zničených materiálně-kulturních hodnot je asi za 200-250 milionů dolarů. Údaje se mohou různit i pro další postižené státy, i tak jde o zruďný dopad expanze neoliberální kapitálu, v podstatě USA a vedoucích evropských zemí NATO.

Expanze má na svědomí destabilizaci mnohých států, jejich politický a hospodářský úpadek, je zdrojem nespokojenosti, bídy, zločinnosti, migrace a terorismu. Ze zemí Blízkého východu a severní Afriky přišlo v letech 2016-2017 do Evropy dle dostupných údajů 240 tisíc a následně 150 tisíc migrantů. Expanze USA do Afghánistánu přinesla nárůst výroby drog, demokratické hodnoty západu a mír se nerealizují, konec zdejší války je v nedohlednu, naopak Talibán posiluje.

Politika USA a prezidenta D Trumpa ve stylu „America first“, je zdrojem současného napětí mezi USA, RF, ČLR a Iránem, a stává se reálným výchozím bodem otevřené nebo skryté expanze NATO a USA v Evropě i ve světě. Rusko je označeno za nepřítele USA, což je nebezpečný krok v mezinárodně-bezpečnostní politice.

Vyhrocená mezinárodní situace může vyprodukovat rozsáhlou nekontrolovatelnou konvenční válku, vedenou prostředky vysoce účinných technologií s nebývalou razancí a krutostí. Válku všech proti všem, bez ohledu na teritoria, bez ohledu na to, kdo na které straně stojí, nebo kdo válku začal. Byl by to důsledek neodpovědné a hazardní politiky mocenských uskupení zejména finančního kapitálu.

Nové ruské i čínské zbraně, jako například ruská hypersonická střela R-37M, obdobně jako moderní systémy elektronického boje, nové generace střel s plochou dráhou letu, systémů PVO a další zejména letecké techniky mají svoji

váhu. V přibližné rovnováze s analogickými prostředky možných protivníků, odrazují kohokoliv od ozbrojených akcí. Válka vedená zbraněmi hromadného ničení by neměla vítěze ani poraženého.

Součástí expanze NATO a USA je činnost zpravodajských služeb a médií při vytváření obrazu nepřítele a nutnosti boje proti němu. Po 11. září 2001 vznikl důvod boje proti terorismu, po převratu na Ukrajině a krymském referendu byla proti RF rozpoutaná mediální a sankční válka. CIA a další podobné služby v Evropě byly u zdroje barevných „revolucí“ i převratů v mnoha zemích, s úmyslem etablovat poslušné vlády. Výsledek na Ukrajině je alarmující, pokles HDP, státní dluh, odchody obyvatel do zahraničí, projevy nacionalismu a fašismu.

I v politice platí, že tlak budí protitlak. Snaha využít Ukrajinu jako beranidlo proti Rusku a zlikvidovat povstalecké regiony jihovýchodní Ukrajiny se nedaří. V Sýrii s pomocí Ruska, za asistence ČLR a Iránu, se blíží ukončení mnoho let trvající války. Turecko není „poslušným“ členem NATO, válečná akce v Afghánistánu nemá jiné východisko než odchod USA a s KLR je nutno jednat. Čína chystá protiopatření za celní diskriminaci, Rusko ekonomicky nekrachlo a V. Putin je stále prezidentem RF.

Politika sankcí a dalších opatření ze strany USA do jisté míry mění charakter, stále více jde o souhrn chaotických nebo obranářských aktivit proti změnám ve světě, kterým nedokáží plnohodnotně čelit. Nepředvídatelnost politiky prezidenta D. Trumpa ve vleku finanční a mocenské oligarchie v USA je při tom velice nebezpečná.

Použití sankcí v kombinaci s obviněním Ruska jako byla „otrava“ agenta Skripala a z kybernetických útoků bez důkazů, znamená intenzivní politicko-mediální taktiku. S cílem ovlivnit vše, co by mohlo překážet mocenským zájmům zemí NATO a USA. Situace přinutila zvýšit angažovanost RF a ČLR v mezinárodně bezpečnostních prostorech. Ale i patřičně a v pravý čas demonstrovat připravenost čelit expanzi. Viz cvičení Východ 2018.

Nenaplněné, nebo sporadicky naplněné ambice politiky NATO a USA a celkový vývoj globální mocenské situace, jsou důsledkem expanze, který znamená nárůst zbrojení, vývoj nových zbraní, koncepcí hybridní války a způsobů získávání zpravodajských a vojenských informací na obou stranách. Na výdaje pro obranu USA ve výši přesahující 600 miliard dolarů reaguje v nezbytné míře ČLR a RF.

Základny kolem RF a ČLR přesahují počet 200-250 v závislosti o jaké základny jde. Ve světě mají USA přibližně jeden tisíc různých základen. Přiblížení vojenských uskupení NATO k hranicím RF, v Polsku, v Pobaltí, kolem Černého moře i jinde je tlakem na ovlivnění vnitřní situace v Rusku a možným postupem přípravy expanze.

Dalším důsledkem je migrace do Evropy ze severní Afriky a blízkého východu, tisíců utečenců před válkou a před obtížnou ekonomickou situací. Vzniklý chaos v Evropě je příznivý pro nastolení pořádků „rozděl a panuj“

ve prospěch pozic USA, snah oslabit „Evropu“ a zamezit spolupráci s Ruskem. Migrační „nepolitika“ zemí NATO v Evropě má přímo i nepřímo na svědomí negativní dopady na vztahy členských zemí NATO a EU. Mimo jiné i v důsledku kvót přerozdělení migrantů mezi členské státy.

Expanzi západního systému „brzdí“ ekonomické postavení ČLR a bezpečnostně vojenská síla RF. Proto je z pozice NATO a USA snaha postavit proti sobě nejenom Ukrajinu a Rusko, ale především Rusko a ČLR. Opakované sankce mají nepříjemné důsledky, čas ale pracuje proti nim, nejenom v Evropě.

Vzhledem k této situaci, obecně státy ŠOS a BRICS uvažují o platbách národními měnami. Má to budoucí význam nejenom pro surovinový obchod, což je jedna z cest, jak přes odpor, omezit možnosti soudobých forem expanze USA a NATO

Expanze nutně neznamená militární agresi. Tato forma byla a stále je využívána k hrozbě a vydírání a teprve v konečné fázi bývá použita tam, kde se ve světě nechtějí podřídit zájmům USA a v zákrytu za USA zemím západní Evropy. O tom se přesvědčili v řadě zemí, když pocítili vývoz hodnot západní demokracie, ochranu lidských práv, ochranu před diktaturou a terorismem na své kůži. Metoda stavění proti sobě dříve si blízkých zemí a národů je důkazem expanzí v Jugoslávii a na Ukrajině.

Poslední desetiletí potvrdilo pozvolný, ale zřetelný nástup ke změnám v ekonomicko hospodářských pozicích, v mezinárodních vztazích a v bezpečnostní oblasti. Tento trend etabluje expanzivní politiku zájmů USA a NATO jako zdroj napětí, chaosu, válek a nárůstu výdajů na zbrojení. Politickou otázkou je, zda je to takto dál únosné.

3. Postoje KSČM k expanzivní politice NATO a USA.

KSČM nesouhlasí s expanzí na jakémkoli základě, prosazuje řešení mezinárodních vztahů a v tom i zájmů jednotlivých zemí a jejich obyvatel mírovou cestou, na základě vzájemných výhod. Expanze v podání NATO a USA v jakýchkoliv formách jsou nepřijatelné, a ohrožující bezpečnost světa.

Expanzivní politiku NATO a USA považuje za nástroj, neoliberalního kapitalismu se všemi důsledky z jeho existence. Minulé a nové krize především ekonomické povahy, které objektivně přijdou, nedovolují hodnotit jinak. Závažná je skutečnost, že USA a NATO ovládají z velké části síť ekonomiky, obchodu, médií a sociálních sítí, vojenských základen a dopravních komunikací, které jsou využívány s cílem změnit situaci, mocensky posílit, eliminovat konkurenci a dokázat životaschopnost kapitalismu do budoucna.

S obavami sleduje, že expanzivní politikou USA a NATO dochází v různých formách ke střetům nejsilnějších zemí světa s převládajícím systémem imperiálního kapitalismu, či neoliberalismu. Zemí, které jsou nezávislé na aktuálním zřízení třeba v ČLR, nebo Rusku. Ale že také jde o soupeření o to, zda svět bude multipolární, nebo zvítězí hegemonie jedné super mocnosti.

Proto KSČM ve vztahu k expanzi NATO a USA považuje za nutné:

- Podpořit úsilí o multipolární uspořádání světa na základě spolupráce zainteresovaných zemí a paktů. Jako základ a východisko k odvrácení expanzí jedněch zemí vůči jiným zemím. Vrátit univerzální bezpečnostní podstatu OSN a RB OSN.
- Otevřít jednání o bezpečnostním systému zahrnující všechny státy Evropy.
- Zastavit rozšiřování NATO, zrušit vojenské základny USA v Evropě, výhledově usilovat o ukončení činnosti NATO.
- Orientovat zahraniční, bezpečnostní a ekonomickou politiku ČR všemi azimuty, na základě vzájemné výhodnosti, požadovat ukončení sankční politiky USA, zejména vůči RF.
- Problém migrace řešit tam, kde vznikl, politicky, ekonomicky, sociálně humanisticky.
- Podle situace otevřít diskusi o neutralitě ČR, (zajímavý by mohl být pás neutrálních zemí ve střední Evropě – Švýcarsko, Rakousko, Česko, Slovensko), k tomu hledat shodné názorové body a diskutovat možnosti garancí velmocí, jako dlouhodobý výhled a variantu budoucího vývoje.
- Vyvázat ČR a tím i AČR z expanzivně-agresivní politiky NATO a USA. V dalším období odmítnout účast na zahraničních misích, mimo mise s mandátem OSN.
- AČR připravovat pro obranu území. Její velikost a vyzbrojení odvodit od potřeb a možností státu, od potřeby podílu armády na činnosti IZS a přípravy obyvatelstva na krizové situace.
- V ekonomicko-politické rovině usilovat o stabilitu hospodářství a financí tak, aby budoucí pravděpodobné krize dolaru nebo eura, neznamenal vážný dopad na republiku.